

MAGYAR SÁG

ELOFIZETESI ÁRAK:

Kelyben: Egy óra kor. 1.---	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre --- " 3.---	Negyedévre --- " 3.60
Félévre --- " 6.---	Félévre --- " 7.---
Egész évre --- " 12.---	Egész évre --- " 14.---

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

FŐSZERKESZTŐ: dr. GYÖRFFY GYULA

FELELŐS SZERKESZTŐ: FÉNYES LÁSZLÓ

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Várház-körút 8. szám.

Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint

Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Birói ítéletek.

Bevett és helyes szokás a modern társadalomban, hogy birói ítélet felett nem gyakorol kritikát. Megnyugvással veszi tudomásul a birói kar határozatát, élénk tanujelét adván ezzel az igazságszótok iránt érzett nagyfokú bizalomnak.

Csak a közelmúltból ragadunk ki két példát, amelyek, ha alapjukban nem is azonosak, de a végeredmény mind a kettőben ugyanaz. Tudnunk a bíróság, igazság megállapító hatalmánál fogva, olyan igazságokat állapított meg, melyeket a társadalom, mint a legfőbb ítélő fórum igazságokként elfogadni nem képes.

Az egyik eset a *Koburg* Luiza hercegnőé és a másik a kosaras asszonyok s ismeretlen büntetésük által megrontott gyermekeké.

Ugynevezett független, önmagát kényesen nagybecsülő és a *standes chre* követelményeit szigorúan betartó katonatisztekkel álló bíróság ítélete alapján évekig börtönben tartanak egy fiatal embert, akinek minden bűne abból állott, hogy deli legény volt, és elég szerencsétlen arra, hogy egy főhercegnő szenvedélyének kiélegítésére szolgálhatott.

A férj szempontjából és a társadalmi erkölcsök szempontjából is súlyos a bűn, amit elkövetett, talán csunya is, de az elégtételnek az a módja, amelyet a férj vett, az egyenesen undorító. És számszorta undorítóbb, ha figyelembe vesszük, hogy férji becsületén esett esorba kiköszörülésére kivezényeltetett egy csomó katonatisztet és ez az osztó igazság mezébe öltözött társaság: be nem bizonyított és nagyrészt koholt vádak alapján börtönbüntetéssel sújta a vádakban teljesen ártatlan fiatal embert.

Az összetartás.

— A *Magyarság* tárczája. —

Írta: Björnson.

Szülőföldem rónaságán lakott egy hat gyermekes házaspár; nagy, elhanyagolt udvarházban hűségesen vesződött, míg valami baleset a férfit el nem ragadta és az asszony a kevéske holmival és hat gyerekével maga nem ült benne. Nem vesztette el a bátorságát, hanem két idősebb fiát odavezette a koporsóhoz és apjuk teteménél fogadást tétetett velük, hogy testvéreiket istápolják, s őt, az anyát segítik, amíg csak erejük engedi. Megfogadták, meg is tették, míg a legkisebb fia megkondfirmálkozott. Akkor pedig azt hitték, hogy fogadásuknak eleget tettek, a legnagyobb elvette egy gazda özvegyét, a rákövetkező pedig rövidesen annak jómódu hűgát.

Az otthon maradt négy testvér vezetett most mindent, holott eddig szünetlenül őket vezették. Semmi különös kedvük nem volt hozzá; gyerekkoruktól az összetartáshoz voltak szokva, kettő-kettő, vagy mind a négy is, és most annál is inkább összefogtak, mert egymás segítségére szorultak.

Egyik se mondott addig véleményét, míg a többiekét nem ismerte, sőt véleményt addig egyik sem alkotott, míg mindent kölcsönösen meg nem világítottak. S anélkül, hogy megbeszélték volna, csöndes elhatározás volt köztük, hogy addig el nem válnak, míg az anyjuk él. Ez pedig azonközben máson törte a fejét és sikerült is neki, hogy két házastársat is magához vonzza.

Igy születik meg az igazságtalanság az igazság jegyében.

A másik főszereplőről, *Luiza* hercegnőről felsőbb parancsra kimondatott, hogy örült és megtörténhetett, a század egyik legnagyobb becselensége: megvesztegetett és presszionált orvosi szakmérelemény alapján tébolydába szállították, noha az egész világ tudja, hogy *Koburg* hercegnő örültsége tisztán abból áll, hogy izzó szenvedélyében megfélekedezett hitvesi hűségéről.

Tudja az egész világ, hivatalos intéző körei és minden rendü tényezői, hogy épelméjű Embert bolondok házában tartanak fogva s hagyják. Parlament, társadalom, bíróság tudja és hallgat.

Vegyük már most a másik ügyet, amely nálunk, közvetlen e napokban játszódott le.

A nyáron az egész főváros lázasan kereste a hírhedt gyermekrontókat. A bűnösöket senki sem találja, de megtalálják a bűnségédeket. Magát a krimet megállapítják, teljes bizonyossággal.

Eljön a bűnségédek ellen való föltárgyalás. A vizsgálat a főbűnösök kivételével a tényt teljesen kiderítette, azonban nem mindent derített ki, mert hiszen akkor talán a főbűnösök is elő kerültek volna.

A megrontott gyermekek határozottan felismerik úgy a kosaras-asszonyt, mint a másik kerítőnőt. Egész pontossággal leírják az utcát, a házat, a lakást és berendezést. Elmondják, hogy egy asztalos dolgozott a kapu alatt, hogy *Horváth* Lajosné azzal fenyegette őket, mikép korbáccsal megveri őket ha szólnak, elmondják azt is, hogy a kutyakorbács a speizban a szögön egy falon lóg és nyélen csüngő sok szíjból

Az udvart szépen kitarozták, több erőre volt szükség, amiért is az anyjuk elhatározta, hogy két legnagyobb fiát kielégíti és az udvart úgy osztja el a négy között, hogy kettő-kettő a magáén együtt gazdálkodják. Az ódon ház mellett újat építettek; kettő abba ment, kettő meg mellette maradt. Hanem a kiköltözött testvérek közül egyiknek meg kellett házasodnia, mert úgy kívánta a házvezetés, úgy a gazdaság és az anyja meg is nevezte azt a lányt, akat menyének óhajtott.

Egyik se mondott ellent, csak most az volt a kérdés, melyik kettő költözzék ki, és a kettő közül melyik házasodjék meg?

A legnagyobb azt mondta, hogy a kiköltözésre hajlandó, de házasodni nem akar és a többiek épen így gondolkodtak.

Aztán megegyeztek anyjukkal abban, hogy a lányra bizzák a döntést. És az anyjuk főn a dombon egy este megkérdezte tőle, nem akarna-e új házába mint asszony beköltözni, és a leány hajlandó volt rá. Igen, ha a fiuk közül kiválaszthatja, amelyiket akarja. Nem, erre még nem gondolt. A leánynak hát most kell választania, mert hiszen tőle függ. Hj, lehet a legnagyobb is, de azt nem választhatta, mert ő nem akart házasodni. Akkor hát a legisebbik. Az anyja úgy gondolta, hogy ez nagyon furcsa volna. Akkor talán az ezután következő? — "Hát miért nem a legnagyobb után következő?" — "Persze, hát miért nem a legnagyobb után következő?" — válaszolta a leány, mert különben is eddig mindig arra gondolt s azért nem nevezte meg.

Am az anyjuk már abból is, hogy a legnagyobb fia nem akart házasodni, sejtette, hogy

áll. A kiküldött detektívek mindent úgy találnak, ahogy a kisleányok mondták, sőt az általuk említett bűnjeleket, kosarat és korbácsot lefoglalják és beszovalgaltatják a törvényszéknek.

Említést tevének a kis leányok az Angyalgyógyásztárban levő segédrolaki pénz nélkül és azzal a kijelentéssel, hogy „már tudom kinek a részére lesz” kiadja a kért álomport. A vizsgálat erre a rendkívül fontos körülményre komolyan egyáltalán nem terjeszkedett ki, ez csupán annyiból állott, hogy egy segéddel szembesítették *Flesch* Terézt, de az ebben nem ismerte fel az illetőt. Hogy hány segéd volt a gyógyásztárban, bocsajtottak-e el azóta valakit, ez irányban nem folyt a viysgálat.

A mindvégig zárt tárgyalás most azzal végződött, hogy a vádlottakat daczára a terhelő körülményeknek felmentették.

Dr. *Magyar* István kir. ügyész az ítélet ellen szokatlan indokolási felebbezést jelentett be. Kéri a vizsgálati fogság további fentartását, mert szerinte a királyi tábla minden valószínűség szerint vádlottakat bűnösnek fogja kimondani.

Vajjon mi indíthatta az ügyészt arra, hogy e kijelentést megtegye?

Feltétlenül kell, hogy a tárgyalás, esetleg még a vizsgálat során olyan dolgokat vett legyen észre, amelyek miatt úgy nyilatkozhatott.

Az ügyésznek ez a férfias nyilatkozata teszi lehetővé, hogy a bevett társadalmi szokással ellentétben csupán egy megjegyzést tegyünk: ha gyakoriak lesznek az ilyen esetek, akkor vajjon követelhetik-e a társadalomtól, az amugy is különböző bomlásra kész tömegetől, hogy a birói ítéleteket megnyugvással fogadja?

az utána jövő fia meg a leány rég szemét vetettek egymásra. Elvette hát ez a leányt és a legnagyobb fiu is velük ment. De hogy az udvart így elosztották, azt csak a családhoz közel állók tudhatták, mert minden dolgot közösen végeztek, együtt arattak, együtt kaszáltak.

Egyszer csak az anyjuk nagyon legyengült. Nyugalomra, segítségre volt szüksége és a fiuk elhatározták, hogy egy leányt fogadnak. A legkisebbik kérdezte meg a lánytól másnap a gyűjtésnél az erdőben: eljön-e? Ő legjobban ért hozzá. Am a legkisebb fiunak már rég óta titokban a leányon járt az esze, és mikor aztán végre megkérdezte tőle, olyan furán tette, hogy a lány azt hitte: kezét kérte meg és igent mondott. A fiu meghökken, tüstént a bátyjaihoz ment és elmondta nekik, hányat ütött az óra. Mind a négy elkomorult, egyik se merte kimondani az első szót. A harmadik fiu legkisebb öcsésén észrevette, hogy az szereti a lányt és azért nagyon szomorodott. Tüstént látta sorsát, hogy agglegény marad, mert öcsese megházasodik s így ő azt nem teheti. Am ez nagyon elkeserítette, mert neki magának is tetszett egy leány; de hát mit se lehetett tenni. Azért ő mondta ki az első szót, hogy legjobb volna, ha a lány mint asszony a házában maradna. El is határozta és mentek, hogy beszéljenek a mamával. Amint azonban hazaértek, az anyjuk komoly beteg volt; várnok kellett, amíg föllábad, ha pedig meg nem gyógyulna, az esetre is tanácskoztak. Így hát a legkisebb fiu addig, míg az anyjuk az ágyat őrizi, nem változtat helyzetén, mert a leány különben is a beteg ápolásával van elfoglalva. Ugy is lett.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 9.

— Mit hozott Bécsből Széll? — ez a kérdés uralkodott ma a Házban. Nagy számban jelentek meg a képviselő urak, mert szavazás volt a napirenden és aki hiányzik, azt esetleg egy havi napidíjától fosztják meg. Így hát nagy csoportok alakultak a folyosón, egy-egy benfontosabb képviselő körül, aki magyarázta társainak a helyzetet.

Legtöbbször beszéltek arról, hogy lesz-e új választás? Hogy miképpen támadt ez a hír, néhez volna kideríteni. Az ilyen híreknek nem szokott gazdájuk lenni. Hacsak az a távirat nem volt a forrás, amit Bécsből küldött szét egy újság budapesti lap társainak. Ez a távirat így szólt:

Mértékadó helyen a hadsereg fejlesztését annyira elsőrendű szükségnek tartják, hogy amellet minden más állami szükségletnek háttérbe kell szorulnia. A véderőjavaslatok sorsától függ a parlamenti és politikai helyzet alakulása, ami különben a véderőjavaslatok nélkül is rendkívül komoly a temerkedések sok állami feladat egymásra való tornyosulása következtében. A magyar képviselőházban a többség mostanában egyáltalán tartózkodik a beszédétől, hogy legalább ily módon elősegítse a kormányt az a törekvést, hogy mentől előbb megkezdődhessék az országra nézve áldásos tevékenység. Kétségtelen, hogy a két kormány már legközelebb előterjeszti a parlamentekben az autonóm vámtarifát, amelynek sürgetése kapcsán Széll Kálmán a magyar képviselőházban elosztotta azt a legendássá vált híresztelést a kereskedelmi és vámszerződéssel való junktimról. Annyi bizonyos, hogy ha az ellenzék továbbra is meg akar akadályozni minden fontos és sürgős állami szükségletet tevő feladatot, akkor elkerülhetetlenül előáll az a parancsoló kényszerítés, hogy a kormány a választókra appelláljon.

— Ez sugalmazott közlemény! — mondta valaki.

— Sugalmazott! Sugalmazott! — suttogták minden sarokban. — Széll Kálmán azt üzeni, hogy feloszlatatja a Házat.

— De hátha nem Széll üzeni, hanem valaki más?

— Ki más?

— Akinek nagyobb érdeke, hogy most ne legyen magyar parlament. Például Körber.

— Annak kisebb gondja is nagyobb ennél.

Imigyen politizáltak a honatyák, mialatt bent a teremben előbb Hellebronth Géza, aztán Molnár Jenő jelezték felszólalásaikban, hogy a Szederkényi Nándor elnöklete alatt álló függetlenségi párt is csatlakozik a Kossuth-párt ak-

Tizenhat esztendeig volt az anyjuk beteg. Tizenhat esztendőn át gondozta jövendőbeli menyé szeliden, odaadással. Tizenhat esztendőn át fiai minden este az ágyához gyűltek, hogy tanácskozzanak, vasárnap a két legöregebb is. A csöndes órákban gyakran kérte őket, legyenek hálásak azok iránt, akik őt ápolják; s azok megfogadták, amit mondott. S ő áldotta betegségének mind a tizenhat esztendejét, mert az alatt az utolsó pillanatig része volt az örömben, mit csak egy anya kívánhat. Erre gondolt minden összejövetelnél, mely egyszer csak az utolsó volt.

Amikor meghalt, mind a hat testvér összejött, hogy maguk vigyék a koporsót. Kikisértek az asszonyok is, kiment a temetőbe az egész falu, férfiak, nők, mind, akik csak járn tudtak, le a gyerekekig, legelő a kántor énekszóval, azután a hat fiu a koporsóval s azután az egész község gyászdal énekelve, amely messzire hangzott. Midőn a koporsót leeresztették és a hat fiu a sirtrendbe hozta, az egész gyászmenet a templomba vonult, anol végbe ment a legkisebb fiu esküvője. Az akkori pap, az én csak most elhunyt apám, az összetartásról beszélt itt és oly lelkesülten, hogy én, aki véletlenül ott voltam, mikor kijöttem a templomból, azt hittem, hogy hegyek, tavak s az egész természet nagyjai mind-mind összefolynak.

ciójához. A nagy ellenzéki párt pedig, mely máskor kicsinylen és nem nagy jóakarattal fogadja az Ugronistákat, most heyeselt és szívesen vette a segítséget.

Közben megérkezett a *miniszterelnök* is. Azonnal tanácskozott Lukács László pénzügyminiszterrel, — aki különben ma a cukor-törvényt is beterveztette — majd Apponyi Albert gróffal. Később Kossuth Ferenczel, majd Komjáthy Bélával tanácskozott Széll.

A két ellenzéki vezér azonban mit sem akart elárulni abból, hogy mit mondott Széll. De annak híre kelt hamarosan, hogy a *miniszterelnök utja nem könnyített a helyzetben*.

Ennek a hírnek a hatása alatt a Kossuth-párt egyik mai szónokát, Endrey Gyulát, aki „vihar-szónok“-ként ismeretes, holnapra tette át beszédével, és helyette ma egy rokonszenves öreg ur beszélt: Malatinszky György. Mivel azonban az időt ő sem tudta kitölteni, felállott még Lukács Gyula. Mindig van készletben Lukácsnál egy-egy Kossuth-ige. Ma is Kossuth egyik mondása köré csoportosította rövid felszólalását.

Aztán még elfogadta a Ház az ülések meghosszabbítását célzó indítványt s ezzel az ülés véget ért.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Jegyzők: Nyegre László, gróf Teleki Sándor, Major Ferencz.

Elnök: Az ülést megnyitja s a múlt ülés jegyzőkönyve felolvasás után hitelesítették. Elnök bejelenti, hogy Zákó István titeli képviselő zentai közjegyzővé történt kinevezése folytán mandátumáról lemondott s kéri a Házat, hogy az új választás iránt az intézkedéssel bizza meg.

Lukács László pénzügyminiszter beterveztette a cukoradóról szóló 1899. évi XVIII. t. cikk határozmányainak módosításáról és kiegészítéséről és a cukorra vonatkozó törvényhozás tárgyában Brüsszelben 1902. évi márczius hó 5-én kötött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

Az indemnity.

Miért obstruálunk?

Hellebronth Géza: Röviden fogok a tárgyhöz szólni. Az 1887-ben elvállalt évi járulékot maga is tributumnak tekinti. Ha pedig tisztán pénzügyi kérdésnek tekintjük azt a járulékkérdést, akkor ezt a pénzügyi helyzetet javítani kell.

Elsőrendű kötelessége a kormánynak ezt a pénzügyi műveletet keresztülvinni. Sokszor hallottuk már azt a vádat, hogy mi aránytalanul hosszú ideig szólunk a tárgyhöz. Nekem mint a függetlenségi párt egyik szerény tagjának kötelességem ezt a vádat visszautasítani. Igaz, hogy a felirati vita alkalmával hosszabbak voltunk, de hisz a felirati vita az egyedüli lehetőség, hogy százados sérelmeinket feltárjuk. Hogy pedig a költségvetéshez terjedelmesebben szólnunk hozzá, ez nem bűnünk, hanem kötelességünk. Egyetlen fontos törvényjavaslat tárgyalását sem akadályoztuk. Epen a tulajdon a hibás. Mire valók voltak azok a hosszú munkaszünetek arra, valók, hogy a miniszterelnök Körber előszobáiban legyen?

Széll Kálmán: Ez nem igaz, én nem előszobázok. Tessék megválogatni szavait.

Hellebronth Géza: Azt hiszem, sikerült a reám hárított vádat a tulajdonra hárítani.

Széll Kálmán: Nem sikerült.

Hellebronth Géza: A miniszterelnök politikájának csak egy verőfényes korszaka van, mikor ellenében jutott az udvari politikával.

Széll Kálmán: Hát persze addig semmit sem csináltam.

Kubik Béla: Oda ült a husos fazekak mellé.

Széll Kálmán: Kikérem magamnak, nem ültem semmi husos fazék mellé.

Kubik Béla: Általánosságban mondtam.

Széll Kálmán: Még így sem fogadom el, sőt én csináltam másoknak a husos fazekakat. (Derűtség.)

A husos fazekak.

Hellebronth Géza: Vártuk a miniszterelnöktől a gazdasági önállóságot, a magyar nemzeti állam kiépítését s ehelyett mit kaptunk? Rendszerváltozást ettől a kabinetből nem várhatunk, mert hiszen ebben a kabinetben ül Lukács Gyula pénzügyminiszter, aki a híres egrí választást csinálta. Ebben a kabinetben ül Fejérváry Géza, akitől a nemzeti aspirációk érvényesülését nem várhatjuk soha.

A nemzetiségi izgatok ma már nemcsak a vidéken, de már itt a házban is beszélnek nemzeti-

ségi politikáról. A tisztelt kormányelnök ur ahelyett hogy a vámközösséget megszüntetné, órákosszáig tartó törvénymagyarázatokat tart nekünk. Én semmiféle emberi alkotásnak vagy törvénynek öröklétet nem tulajdoníthatok s így az 1899. XXX. törvény-cikknek sem. Nem magyarázni kell azt a törvényt, hanem eltörölni. Allítsa fel az önálló vámtérületet a kormányelnök, de ne tartson magyarázatot. Hosszasan beszél a kormány politikájáról és ostromozza azt. Szólónak meggyőződése, hogy minden párt és osztályérdeknek meg kell szünnie a nemzeti önállóság eszméje előtt. Ennek a kormánynak a felhatalmazási javaslatot nem szavazza meg.

Széll mint pénzügyminiszter.

Molnár Jenő: Mi nem vagyunk hajlandók olyan gyorsan megszavazni a bizalmat, mint akkor, mikor pénzügyminiszter volt.

Felolvassa a Széll Kálmán pénzügyminisztersége alatt hozott törvényeket.

Széll Kálmán: Beszédemmel nem lehet a fizetési képességet fontartani.

Molnár Jenő: Ötven ilyen adótörvényt hozott, melyek közül csak három szolgálja a nép érdekét.

Széll Kálmán: Megmentettem az országot a fizetési képtelenségtől.

Molnár Jenő: Arra is rátérünk. A tisztelt tulajdon azt mondja, hogy mi obstruálunk. Hát mire való volt a négy hónapos szünet, mikor a miniszterelnök ur Bécsbe utaztatott.

Széll Kálmán: Az ország érdekében!

Ki képviseli a nemzetet?

Molnár Jenő: Ez a miniszterium nem ismer semmiféle felelősséget. Itt van az eskütéri hid ügye. Még ez is összefüggésben van a mi szomorú viszonyunkkal Ausztriával. (Viharos derűtség a jobboldalon.) Azért görbitették meg szándékosan a Kossuth Lajos-utczát, hogy ne vezessen egyenes ut a budai királyi palotához. Önök könnyen nevezhetnek, de kérdezzék meg azokat a kereskedőket és háztulajdonosokat a Kossuth Lajos-utczán. Önök képviselik a szavazatok többségét, de mi képviseljük a nemzet többségét. (Közbekiáltások jobbról.) Köztünk és a Kossuth-párt között csak az a különbség, hogy különböző párfokotélekben vagyunk, de egy elvet követünk. Önök pedig több elvet vallanak, de mégis egy párton vannak. Beszél a tisztviselők fizetésemelésének késedelméről.

A tisztviselők fizetését suttymóban gyorsan felemelték. Felolvassa Széll Kálmán 1878-as zárszámadásait, melyekből állandó deficit derült ki.

Széll Kálmán: Az nem áll.

Molnár Jenő: Plósz Sándor igazságügyi kormányzatát jellemzi, mely alatt az ügyvédek tönkrementek, a perek drágasága nem csökkent. Sorra bírálja a honvédelmi és földmívelési miniszter pozícióját. Követeli a föld termőképességének fokozását és a kivándorlás megakadályozását. Minket azért küldtek ide, hogy beszéljünk a nép érdekében, önök pedig még tárgyalni sem akarnak.

Kubik Béla: Csak szavazni.

Beszéde közben szünetet kér, mit az elnök meg is ad.

Szünet után.

Molnár Jenő azzal fejezi be beszédét, hogy pártja nevében elfogadja Barta Ödön határozati javaslatát és nem ezavazza meg az indemnitást. (Helyeslés a baloldalon.)

Malatinszky György: Az előtte szólók alaposan megindokolták, hogy a függetlenségi párt miért nem fogadja el az indemnitási javaslatot. Vázojja a szomorú közállapotokat. Beszél a földmívelés és kereskedelem pusztulásáról. Hangoztatja az önálló vámtérület szükségességét. Hibáztatja a minisztert, amiért az 1899. XXX. törvénycikket rosszul magyarázza. A magyar vámtarifa nincs készen. Ez nagy bűne a kormánynak. Az állami tisztviselők fizetésének rendezését sürgeti s erre vonatkozólag csatlakozik a Nessi Pál határozati javaslatához. A tanítók nyomorúságáról is szól. A katonai létszám felemelése ellen erősen kikel. Hibáztatja az udvartartás költségeinek felemelését. A kormány iránt nem viseltetik bizalommal s az indemnitást nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Lukács Gyula a következő szónok. Kossuth Lajost idézi annak a bizonyítására, hogy Ausztria és Magyarország érdekei oly ellentétesek, hogy nincsen

a világnak az a bölcsé, aki össze tudná egyeztetni. (Ugy van. Ugy van. a baloldalon.)

Uray Imre személyes kérdésben kér szót. Az elnök azt mondotta neki egy közbeszólására, hogy „ne feleseljen“.

Ez sérelmes reá nézve. Kéri az elnököt, hogy ezt a kifejezést változtassa meg.

Apponyi Albert gróf elnök hivatkozik arra, hogy a házszabályok nem engedik meg azt, hogy az elnök kijelentését megjegyzésekkel kísérjék, különben is úgy előde, mint elnöktársai is használták.

Ugron Gábor ezt a kifejezést sértőnek tartja. Elnök nem tudja, hogy Ugron mily czímen szólalt fel. De azt hiszi, hogy a házszabályokhoz beszélt.

Miután ezt konstataulta, a tárgyat befejezettnek jelenti ki.

Következik a szavazás az ülések meghosszabbítását célzó miniszterelnöki indítványra. A Ház felállással szavaz.

Elnök megállapítja, hogy a többség elfogadta az indítványt. Ennélfogva a Ház ülései holnapról fogva délután 3 óráig tartanak.

Thaly Kálmán: De csak az indemnity tárgya alá!

Elnök: Kérem, ne tessék társelnöki intézményt statuálni. Természetesen, csak az indemnity tartamára, merő az indítvány is így szólt.

Az ülés ezzel véget ért.

Budapest, decz. 9.

Szell és Fejérváry Bécsben. Szell Kálmán miniszterelnök tegnap Bécsben volt és a király palotájában másfél óráig tartó kihallgatáson fogadta. Ezt megelőzőleg a kormányelnök tárgyalat Koberer osztrák miniszterrel, a fogadtatás után pedig gróf Goluchowski külügyminiszterrel. Szell Kálmán bécsi utazása a vámtarifa helyzettel van összefüggésben.

Fejérváry honvédelmi miniszter a tegnapi nap folyamán szintén hosszabb kihallgatáson volt a királynál.

A miniszterek a mai nappal visszatértek Budapestre. Ugy hírlik, hogy az új autonóm vámtarifa már legközelebb úgy az osztrák, mint a magyar képviselőháznak be lesz nyújtva.

Gazdasági bizonytalanság.

Európában a 11 esztendő kereskedelmi szerződések ez év végén lejárnak, és majdnem minden állam készületlenül áll ezen fontos momentummal szemben, mi több, erős harc folyik egyik-másik párt részéről ezen bizonytalan állapot fenntartására, azt is czélözva, hogy a gazdasági békekötést megakadályozzák.

Es míg Középeurópában ezen nem éppen díszes színjáték folyik, alig vesszük észre, hogy a nemzetközi cukorkonvenzió körül Angolország és Oroszország között miként élesednek ki az ellentétek. Az angol kormány ugyanis el van tökéltve arra, hogy a fennálló angol-osztrák kereskedelmi szerződést felmondja.

Csak néhány esztendeje annak, hogy az európai hatalmasságok egy vámunió kérdését vetették föl a tengeren túli államok ellen, és ma — fegyverben egész Európa közgazdasága, míg ezen áldatlan állapot révén Amerika mind nagyobb és nagyobb gazdasági-óriássá nő mellettünk.

Ezen gazdasági korszakban Németország viszi a zászlót, mely alatt elkecseregett harc folyik a vámpolitikai kérdésben. A küzdelem sorsa el van döntve ama Kardorff-féle indítvány által, mely szerint a vámtarifa ezen év végéig a bizottság által elfogadott nagy vámtételeivel szavaztassék meg, és az összes kereskedelmi szerződések 1903. január hó 1-ével mondassanak fel.

Európa szemé Berlinre tekint tehát, ahol a helyzet tükrét a többség újabb benyújtott következő indítványa mutatja:

„*Utassza a birodalmi gyűlés a kancellárt, hogy az összes kereskedelmi szerződéseket mondja föl és kezdje meg az új kereskedelmi szerződések*

írását — a legtöbb kedvezmény teljes kizárásával — a tárgyalásokat.

Karácsony tájára várhatjuk a Németország-gal fennálló kereskedelmi szerződésünk felmondását és ha most már tekintetbe vesszük, hogy a német birodalmi gyűlés által olyan horribilis magasságban megszabott vámtételek éle javarészt ellenünk van irányítva, úgy el kell ismerünk, hogy a jelen bizonytalan, ingó-bingó állapot kétszeresen aggasztó gazdasági érdekeinkre.

Parlamentünk multhatatlan kötelessége tehát tiszta képet teremteni, a kiegyezési tárgyalásokat befejezni, a vámszövetség kérdésében megállapodásra jutni és az új autonóm vámtarifát létrehozni. Országgyűlésünk munkaképessége bár elég garancia erre, de be kell az ellenzéknek is látnia, hogy ne áldozza fel politikai elvi álláspontjának az ország vitális érdekeit, ne veszélyeztesse tovább a nemzet gazdasági nyugalmit, mert elvégre is el kell mindenkinek ismernie azt, hogy a most előttünk fekvő kérdések mindegyike — egyenként és együttvéve — *fundamentumai* a haza gazdasági existenciájának.

H. Gy.

Két törvényjavaslat.

A pénzügyminiszter ma terjesztette be a képviselőházhoz az alábbi két törvényjavaslatot. Az első *a cukoradóról szóló 1899. évi XVIII. törvényzikk határozmányainak módosításáról és kiegészítéséről*, a második pedig *a brüsszeli nemzetközi cukoregyezmény beczikkelyezéséről*.

Az első javaslat 1. §-a a cukor vámját 6 frankban állapítja meg; a 2. § a kiviteli jutalmakat szünteti meg; a 3. és 4. §§-ok átmeneti intézkedéseket rendelnek 1903. szept. 1-ig, vagyis a brüsszeli cukoregyezmény életbeléptéig; az 5. § a cukorkontingenst az 1903/1904. évre a magyar korona országai területére nézve 863.660 métermázsában állapítja meg; a 6. § a cukoradó hitelt hat hónapra terjeszti ki; a 7. § adómentességet biztosít a fogyasztási cikket nem képező cukornak; a 8. § az életbeléptetési, büntető és végrehajtási intézkedéseket állapítja meg.

A második javaslat I-ában a hatalmak kötelezik magukat, hogy a cukortermelését és kivitelét előmozdító jutalmakat eltörlik.

A 2-ik § a leplezett előnyök és jutalmak nyújtását zárja ki.

A 3 § a megengedett legmagasabb tételeket a cukor métermázsája után 6 frankban, nyerscukor után 5 frank 50 czentimesben állapítja meg.

A 4 § szakaszban a hatalmak kötelezik magukat, hogy külön kiegyenlítő vámmal fogják sújtani a területükre behozott jutalmazott cukrot.

az 5. § kimondja, hogy az egyezményben résztvevő államok területén az egymás államaiból és a gyarmatokból származó cukor a legnagyobb vámkedvezményben részesül és hogy a répacukor és a nádcukor nem vonható külön vámtételek alá.

A 6. § kiveszi Spanyolországot, Olasz- és Svédországot az egyezmény 1. 2. 3. cikkének rendelkezése alól.

A 7. § az egyezmény végrehajtásának szerveiről, a 8. § az ellenőrzésről, a 9. § az egyezményt alá nem író államok csatlakozási módjáról intézkedik.

A 10. § az egyezség hatálybaléptének idejét 1903. évi szeptember hó 1-ére tűzi ki és tartamát 5 évben állapítja meg.

A 11. § a gyarmatok helyzetét, a 12. § pedig az egyezmény megerősítésének határidejét szabályozza s a megerősítés legvégső ideje gyanánt 1903. évi február 1-ét jelöli meg.

KÜLFÖLD.

Az ultimatum Venezuelának.

Venezuela, ez a természetől gazdagon megáldott délamerikai kisköztársaság, mióta alkotmányát 1880-ban megállapította, a folytonos polgárháboru színtere volt. A pártok küzdelme nem az elvek

harcza volt, hanem igazi háboru, melyben a győző nemcsak az uralmat ragadta kezébe, hanem zsarnoki módon érezte is hatalmát a legyőzött fölött. Ez a polgárháboru folyik jelenleg is, talán elkecseregett mérvben, mint ezelőtt. épen azért a magántulajdon eltemetésének és elősmertetésének helyébe a háboru joga lépett. Szarcol az állam, szarcolnak a háboruskodó felek aszerint, amelyik véletlenül győzelmet tud a másik fölött kicsikarni. Kényszerkölcsönöket szaroltak ki angol és német alattvalóktól, sőt pénzre tehető vagyonokat erőszakkal vették el s mindezekért fizettek forradalmi adósság bankjeggyel, mely teljesen értéktelen papir. Az állam különben is adósságai után a kamatfizetés kötelezettségét még 1897-ben megtagadta.

Az angol és német kormány saját alattvalóik érdekeinek megvédése végett többször interveniáltak, de eredménytelenül, míg végre egy együttes ultimatumot intéztek a venezuelai kormányhoz, hogy:

„Ha az elégtételt és kártérítést a két állam polgárainak tüstént ki nem szolgáltatják, a két állam a legvégső rendszabályokkal fogja azt *kiszakolni*.“

Az ultimatum kérdése Londonban is és Berlinben is hétfőn került a parlament elé. Londonban *Campbell-Bannermann* interpellatiót intézett a kormányhoz a venezuelai kérdésben s erre *Balfour* miniszterelnök válaszolt a következőképen:

A kormánynak két év óta több ízben volt komoly oka a panaszra a venezuelai kormánynak angol alattvalók jogaiba és birtokaiba való jogosulatlan beavatkozása miatt. Anglia mindent elkövetett, hogy ezeket az ügyeket barátságos megoldásra vigye, de egyik ügyben sem sikerült kielégítő megegyezésre jutni. Az angol követ újabb előterjesztéseit már figyelembe se vették. Az utolsó jegyzék azt mondja, hogy a két kormány elhatározta, hogy ha nem kapnak kielégítő választ, kénytelenek lesznek azokhoz a rendszabályokhoz nyulni, a melyek szükségesek, hogy követelésüket kiereszokolják. A német birodalmi gyűlés elé az úgy akként került, hogy a birodalmi kancellár emlékiratot terjesztett elé, amelyben Németországnak Venezuela elleni fölszólalásairól van szó. Az emlékirat azt mondja: Venezuela komoly panaszokra adott alkalmat a császári kormánynak a német felszólalások kezelése által. A Venezuelában lakó német emberek és német vállalkozók követeléseiről van szó a venezuelai kormány által szerződészerűleg átvett kötelezettségek nem teljesítése miatt. A legutóbbi polgárháboru alatt, az ott lakó németeknek kényszerkölcsönök kizsarolása, állataik elvétele és házaik és birtokaik kifosztása által 1900-ig 1.700.000 bolívar, a legutóbbi polgárháboru alatt 3 millió bolívar kárt okoztak. Számos fölszólalásra a venezuelai kormány egy csupán venezuelai hivatalnokokból álló bizottságot szervezett a fölszólalások tárgyában. Ez a rendelet elfogadhatatlan volt, mert a fizetéseket az ujonnan létesítendő forradalmi adósság jegyeivel akarták fizetni, amelyeknek az eddigi tapasztalatok szerint értékük nincs.

Az ifju csehek állásfoglalása.

Az ifju-csehek pártja, mely az ausztriai parlament helyzetének alakulására mindinkább nagyobb befolyást kezd gyakorolni, tegnap Prágában tartotta meg végrehajtó-bizottsági ülését, melyen az ausztriai összes fontosabb parlamenti kérdések tárgyalás alá kerültek. Az ülés lefolyását a következő táviratunk tartalmazza:

Prága, decz. 9.

Az ifju-cseh párt végrehajtó-bizottsága tegnap itt ülést tartott. *Pacak*, a párt képviselőházi klubjának elnöke jelentést tett a politikai viszonyokról és a csehországi német képviselőknél a nyelvviszonyok rendezésére vonatkozó indítványairól. A jelentést két órás vita követte, amelyben kitűnt a párt teljes egyértelműsége a politikai helyzetnek, a csehországi német képviselők elaborátumának megítélése és a jövőre követendő taktika tekintetében. Végül elfogadták a parlamenti bizottságnak a véleményét, amely szerint az elaborátumban foglalt előterjesztéseket el nem fogadhatják. Az összes határozatokat egyhangulag hozták meg.

FŐVÁROS.

A főkapitány jelentése. *Rudnay Béla* főkapitány a közigazgatási bizottság ma délelőtt tartott ülésén számolt be a november havi közbiztonságról. A jelentést azzal kezdte, hogy a múlt hónapban öt rablási eset történt a főváros területén. A rablások emelkedő száma a tél jelenségei közé tartozik. A főkapitány megjegyzi, hogy az öt eset a főváros külterkein az éjjeli órákban történt. Mindegyik esetben jelentéktelen a kár és a megátadottak közül csak egy szenvedett komolyabb sebesülést. Most már egybevetve ezeket a körülményeket azzal, hogy a rablások a korán beálló sötétségben, az amugy is gyéren világított külvárosi utcákon történt, belőlük nem lehet a közbiztonság hanyatlására következtetni. Ezek után a főkapitány a fontosabb esetekkel számolt be. A rendőrség a múlt hónapban 1363 bűncselekmény nyomozását fejezte be. Ezekből 452 büntetett, 911 vétség volt. — A közúti közlekedés ellen a főkapitány jelentése szerint panasz nem merült föl. A november havi idegenforgalom 11349 volt. Szállodákban 9326, magánlakásokban pedig 2023 ember lakott.

A közigazgatási bizottság ma délelőtt ülést tartott, *Márkus József* főpolgármester elnöklése mellett.

A kir. adófelügyelőség jelentése szerint *egyenes adóban* közvetlenül az állampénztárnál 2.156.843 kor. 98 fillért fizettek be, míg tavaly novemberben 2.153.288 kor. 86 fillért, így tehát az idei november hónap befizetésének az eredménye 3555 kor. 12 fillérral *kedvezőbb*. Mindent összevéve, az 1902. évi november hónapi összes befizetés-eredmény 164.771 kor. 42 fillérral *kedvezőbb*, mint a tavaly novemberi volt. A közvetett adók kielégítő eredményt nyújtottak.

TÁVIRATOK.

Óvás a portánál.

Konstantinápoly, decz. 8.

A francia nagykövetség óvást tett a portánál, mert a Tuniszszal szomszédos zari, montezzeri és dsenini határszéli kerületekben, amelyeknek határa még nincs rendezve, lovas milíciát szervez.

A török tartományok reformja.

Konstantinápoly, decz. 8.

A többi hatalmasság lépéseit az európai török tartományok reformja ügyében a francia követség eddig nem támogatta, mert erre vonatkozólag utasításokat várt, ezek pedig azért késlekedtek, mert a francia kormány előbb az orosz kormánnyal akart megállapodásra jutni.

A horvát tartománygyűlés.

Zágráb, decz. 9.

A tartománygyűlés mai ülését délelőtt nyitotta meg az elnök. Naprenden van az indemnitásról szóló törvényjavaslat folytatásos tárgyalása. *Papivencs* azt mondja, hogy az ellenzék felveti a bizalmi kérdést és ezzel a jobboldalt abba a kellemes helyzetbe juttatja, hogy a kormányzat és a bannak bizalmat szavazzon, amit meg is tesz. Szólv azután történeti visszaillesztést vet Horvátországnak Magyarországgal való közreműködésére és meg van róla győződve, hogy a Magyarországgal való közösség mindenkor szabad akarata volt Horvátországnak. Ez a közösség a helyes horvát politikának alapvető tétele és soha sem szabad rajta változtatni. Azután *Harambacsics* állításával polemizál és tagadja, hogy Magyarország sérti Horvátország jogait. Ne ferdítsék el a történelmet. A Magyarországgal való szövetséget nem szabad szétszakítani, már azért sem, mert Magyarországnak is szüksége van reánk és erőszakal kényszerítene a közösség fenntartására. Csak a magunk érdekében cselekszünk, ha Magyarország jogait tiszteljük.

NAPI HIREK.

Budapest, decz. 9.

— *Időjárás.* A magas levegőnyomás centruma Norvégia fölött van és a délnyugati depressio közép Európa felé nyomult. Európában az idő borús és hideg, helyenként ködös. Csapadék csak kevés és igen szóróványosan fordul elő. Hazánk időjárása is borult, hideg és tegnap még sok helyütt gyöngön havazott.

Jóslat: Borús, hideg idő várható, elvéve főleg délnyugaton havazással. Hőmérséklet: — 5.2 C.

— A tél. A hirtelen hidegre változott idő következtében a Duna felső mellékfolyói majd mind beálltak. A földművelésügyi miniszterium vizirai osztályához érkezett jelentések szerint a felvidéki folyók közül csak a Latorcza zajlik. A Tiszán Naménynál, Tokajnál, Tiszafürednél, Szolnoknál meg Szegednél 6—10 centiméternyi vastagság mellett a jég megállt. A Duna az egész szakaszon igen alacsony vízállás mellett zajlik. A fővárosnál a Duna 35 centiméternyi magasságn. A havazás és hideg következtében a Lánchíd budai oszlopánál, majd a folyam közepéig, ép úgy a pesti oldalon is a jég megállt, s ha így tart a hideg, a jég egy-két nap alatt megáll. A Dráván és Száván a jégzajlás tegnap óta erősebb mérveket öltött, amelyeken eddig alig mutatkozott jég. Általában mindenütt nagy az apadás.

— *Björnson ünneplése.* Hetvenedik születésnapját ünnepelte tegnap Kristiániában *Björnson* Björnstjerne, a nagy norvég író. A város föl volt lobogóva s az újságok mind vezércikkekben magasztalták Björnson. Délelőtt testületek, irodalmi és politikai egyesületek tisztelegtek az agg költőnél. A beérkezett üdvözlő iratok között van egy, amelyen 30.000 aláírás van. Este a színházakban díszelőadás volt, az ifjuság fáklyámenetet rendezett Björnson tiszteletére.

— *Az uri betörők áldozata.* *Mesterházy* Károly Viktort és *Hanusek* Alajost a rendőrség átkísérte az ügyészhez és a bűnügyekre vonatkozó iratokat is átküldötték. *Kuczbacher* Károly budapesti születésű 22 éves magánhivatalnokról — akit az első napon szintén gyanúsítottak — kiderült, hogy semmi köze sincs a betörőkhöz. O maga is áldozata nekik. Mindössze alig néhányzor találkozott velük és akkor mint földbirtokosok szerepeltek előtte a betörők. Teljes bizalommal volt tehát az uraknak látszó emberekhez. A magyar köztisztviselők országos fogyasztási szövetkezetének volt a tisztviselője és soha semmiféle ügye nem volt a rendőrséggel. Most is jóhiszeműsége miatt került a kellemetlen helyzetbe.

— *Matolai Etele visszavonul.* *Matolai* Etele, Zemplén vármegye alispánja, munkában eltöltött harminczöt év után nyugdíjazását kérte. E hosszú hivatalos pályafutása alatt a közügynek önzetlen munkása, példás hivatalnok, jószívű emberbarát, hazáját szerető politikus volt: ezek szerezték meg neki a tiszteletet, szeretetet, mely most nyugalmába kíséri. Deczember 6-án szavazta meg neki a nyugdíjbizottság a nyugdíjat és 29-én a közgyűlés új alispánt választ.

Életrajzi adatait vázlatosan itt adjuk: 1825-ben született S.-A.-Ujhelyben. Tanulmányait ugyanott és Pesten végezte. 1845-ben mint végzett jogász előbb Pestmegye főjegyzője mellett működött, majd ugyanott kir. táblai jegyző lett. A 47—48-iki pozsonyi országgyűlésen mint gróf *Andrássy* Gyulának íródeákja a Nemzeti Újságnak tudósítója vett részt. 1848-ban gróf *Andrássy* Gyula titkára lett s részt vett vele a nemzeti gyűlésen. A szabadságharc kitörésekor a zempléni önkéntes zászlóaljba lépett, részt vett több csatában s mint százados tette le a fegyvert 1849-ben. Rövid katonai szolgálata után előbb hivatalát viselt, majd *Gálszécsen*, utóbb S.-A.-Ujhelyben ügyvédi irodát nyitott. Az 1867-iki kiegyezés után Zemplén vármegye második alispánja lett s mint ilyen, a törvényszék elnöke is. 1871-ben *Lónyay Menyhért* miniszterelnök ellenében S.-A.-Ujhely képviselővé választotta, 1875-ben pedig alispánna s mostanig viselte e tisztelet.

Visszavonulásának igazi okául azt rebesgetik, hogy — nagy híve lévén a megyei kormányzatnak — nem tudott belenyugodni a megyei pénztárnak az állampénztárba való beolvadásába.

— *Esküvő.* *Papp* Zoltán kir. törvényszéki elnök és szilágymegyei földbirtokos szombaton, e hó 6-án kötött házasságot Szegeden *Levay* Ferenc volt kultuszminiszteri osztálytanácsos leányával, *Sárikával*. *Levay* Sárika, aki mint énekesnő a vidéki színpadokon működött s szép nevet szerzett magának, most végre visszatért a színpadtól.

— *Kifosztott kirakat.* Az éjszaka *Mencz* Ferenc ékszerész József-körút 44. számú üzletének a kirakatát akarta kifosztani két vakmerő betörő. A kirakat redőnye mellett deszkafalat kifurták és az így támadt nyíláson keresztül szedgettek ki 256 koronát érő ékszeret. A redőny azonban vészjelzővel van összekötve a házmeister lakásával. A betörők munkájára a vészjelző megszólalt. A figyelemzetésre kisértett a házmeister, akit meglátva a betörők, elmenekültek.

— *A philologiai társaság ülése.* Holnap délután 5 órákor a Magyar Tudományos Akadémia heti ülés-terében a philologiai társaság fölolvasó ülést tart. Az ülés tárgyai 1. *Bónai* Antal: *Dugonics*, mint egyetemi tanár. 2. Dr. *Alexics* György: A román irodalom a XVII. században. 3. *Olasz* József: *Szánoky* Gergely. A fölolvasóülést zárt választmányi ülés követi.

— *A tápéi követválasztás.* Mozgalmas élet, zajos idő járja a tápéi választókerületben, Mindenki, még az öbe kívánczó gyerek is a követválasztásról beszél. Egyetek, körök és néhai *Sima* Ferencz emlékét élénken felidéző és az ő receptje után készült újságok keletkeznek. A jelöltek *Rohonczy* Gedeon kormánypartí és dr. *Kelemen* Béla függetlenségi partí. A két jelölt kortesei száz meg száz változatban adják tudtára hiveiknek és nem hiveiknek, hogy a hazát csak az ő jelöltjük mentheti meg. A partók testületeket szerveznek, lapokat nyomtatnak. Az egyik part organuma így szól a felséges néphez:

Polgártársak! Testvérek!

Választók és nem választók!

Férjak! Asszonyok és leányok!

Rajtatok áll, hogy a sötétséget felváltsa a világosság, a bűnt a tiszta jó erkölcs, az ényomatást és polgári jogaitoknak megveszerte divatba jött lábbal tiprását az alkotmányos szabadság, a jogtalanságot és törvénytelenéget az igazság és a méltányosság. Rajtatok áll, hogy a dülő partviszály, a hatalmasok részéről minden téren megnyilvánuló üldözési düh helyébe a közéleti nyugalom és a Béke lépjen.

Azonban, ha a próza nem éri el a kellő hatást, kéznél van a nóta is. Például:

A Kelemen-part kedvenc dala:

(A kis piszkos nótaja.)

Ablakomban három cserép muskátli,

Beugattam a rózsámhoz jöjjön ki.

Háromszor is beugattam:

Lukács gyere ki!

(... Lukács nem jött ki ...)

Megállj Lukács!

Megbánja ezt — Rohonczy!

— *Befagyott a Balaton.* Még vékony, de napoként erősödő jég réteg borítja a Balatont. A jég egyenetlen, mit a zajlásban megállt jég és hótorlaszok okoztak. A Balaton környékén már alig várják, hogy a jég vastagra hizzék, bár a torlaszok miatt csak kertülő utakon lehet a tulsó partra jutni. Most a partokon csendörök czirkálnak, nehogy valaki a gyenge jégre merészkedjék, mert e részben daczára az évről-évről előforduló szerencsétlenségeknek, a nép vakmerősége szinte csndálatos. Mások azt mondják, hogy a csendörök voltaképen az orvhalászatot lesik, kik ilyenkor igen szívesen lékelgetik a jeget s kisebb, merítő hálókkal is jó fogásokat csinálnak. A halászati részvénytársaság nagyban készül a jégalatti halászatra, minélfogva sok halászmunkás reméli, hogy keresethez jut e révén, míg a jég tart. A parti községeknek a jégvágás is fog némi munkát adni a télen, mert főképp a fővárosi kórházak és jégművek néhány év óta a Balatonról szerzik be jégcsúszásgleket.

— *Gyilkosság Kolozsvárott.* A halálbüntetés érvélőire ugyancsak ráczálol Kolozsvár. Csak pár nap előtt végezték ki *Friedrich* Ferenczet s tegnapelőtt ismét gyilkosság színhelye volt a város. A késő esteli órákban a Hunyadi-téren egyik kolozsvári nyomdász vette észre a gyilkosságot. Az áldozat *Somtyelekan* Miklós ott feküdt átszurt nyakkal az utca közepén, arca tele sebekkel. A rögtön értesített rendőrség azonnal hozzákezdett a nyomozáshoz, de a bűntény elkövetőjét nem sikerült megtalálni. A nyomozást nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy az áldozat, mire a kórházba szállították már meghalt s a gyilkosság színhelyén semmiféle bűnjel nem maradt. A rendőrség a gyilkosság elkövetésével egy molnár legényt gyanúsít, akit tegnap este letartóztatott. *Somtyelekan* Miklós, akin a gyilkosságot elkövetették, szegény munkás, családos ember volt, miután három gyermek maradt hátra.

— *Szerencsétlenség egy üvegyárban.* Reimsből táviratozzák, hogy a *Loivre-Courcy*ban levő üvegyárban olyankor, mikor a nagy olvasztókemence körül a legtöbb munkás foglalatokodott, a kemence fala megrepedt. A kemencében levő izzó anyag 14 munkást öntött le, kik valamennyien súlyos égési sebeket szenvedtek. Egyikük sebei következtében már meghalt. A megindított vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség oka az volt, hogy a kemence fala több helyen meg volt repedve, melynek azonban előzőleg semmi fontosságot nem tulajdonítottak.

— Sztrájkoló gimnázisták. Külföldön a munkások sztrájkolnak — nálunk a tanulók. Tavaly két gimnáziumban sztrájkoltak s a tanulók nem kívántak egyebet, mint hogy csapják el az igazgatójukat. Most a veszprémi gimnázium VII. osztályának a tanulói mondták ki egyik tanáruk ellen a sztrájkot, s tényleg nem is mentek el az órájára. A veszprémi gimnázium igazgatósága ebben az ügyben szigorú vizsgálatot indított s az ítéletet tegnap délután hirdették ki. Az ítélet szerint három tanuló, akik a sztrájkot kezdeményezték, *konzilium abeundi* kapott, a többiek pedig szigorúan megbüntették. Természetesen a szigorú ítélet a tanulók körében nagy megütközést keltett, sőt a három szigorúan megbüntetett újabb sztrájk kimondását indítványozta, most már egyenesen az igazgató ellen, de a többiek megfontolták a dolgot és leszereltek.

— A miskolci színház szennyese. Az országos magyar színész-egyesület igazgató tanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy két tagu vizsgálóbizottságot küld Miskolcra, Szalkai Lajos színház igazgató működésének felülbizsgálására. A bizottságot megelőzve Mészáros Kálmán igazgató tegnap Miskolcra utazott, hogy a bizottságnak előzőleg személyes tapasztalatai alapján referáljon. E tényt ama körülmény tette szükségessé, hogy Szalkai Lajos ellen olyan vádak merültek fel, amelyek ha beigazolást nyernek, az országos színészegyesület tanácsának kötelessége azonnal előterjesztést tenni a belügyminiszterhez, hogy Szalkai színházigazgatói engedélye haladék nélküli bevonassék, nehogy üzemeivel a magyar színház tekintélyét folytatólagosan aláassa és különösen a vidéken a nehezen kivívott becsületét könnyelműen eljátszsa.

— Tengerészek sztrájkja. A francia tengerészek sztrájkjában ma érdekes fordulat állott be. A marseillei prefektus és Rouvier tengernagy a hajótulajdonosok szindikátusának elnökéhez levelet intéztek, amelyben közlik a megegyezés feltételeinek tervezetét. A hajótulajdonosok a sztrájkolók újabb feltételeit nem fogadták el. Erre a munkáskamara egyesületei holnapra gyűlést hívtak össze, hogy az általános sztrájkról tanácskozzanak. A sztrájkolók mai gyűlésén több munkásegyletet csatlakozott a sztrájkhoz. Érdekes, hogy a dokkmunkások a sztrájkolók felszólítására kijelentették, hogy ők is sztrájkolnak és semmilyen nemzetiségű hajót nem raknak ki.

— A tolvaj kalauz. Dr. Decandis Mario hírlapíró Braziliából jött Budapestre, hogy itt egy találmányát értékesítse. Betlen-utca 25. sz. alatt lakott. Miután teljesen ismeretlen volt előtte a főváros, kalauznak vette maga mellé Maricis Imre 21 éves volt pincéért, aki a nyelvtét is ismerte. Napi 2 koronát és teljes ellátást adott kalauzának, aki tegnap egyszerűen eltűnt a braziliai hírlapíró lakásáról. Decandis észrevette, hogy hűtlen kalauzával együtt eltűnt a pénztárczája is, amelyben 730 korona volt. A rendőrség feljelentést tett, amely nyomozza a tolvajt, aki 21 éves, 168 cm. magas, nyúlánk, haja barna, bajusza pelyhedző, szürkés ruhát, kék téli kabátot és bicikli sapkát visel.

— Kauczió-sikkasztó százados. Annak idején megirtuk, hogy Dominke János volt százados a kerepesi-ut 6. szám alatt „Katonai irodát” nyitott és kilencz szegény embertől 5410 korona ovadékot elikkasztott, azután megszökött. A rendőrség kinyomozta, hogy a százados Prágában J. Müller néven él. A prágai rendőrség a főkapitányság táviratára letartóztatta.

— Rövid hírek. Lakásfosztások. Özv. Halász Béláné született Huszár Mária magánzó Vas-utca 15/b. számú lakását tolvajkulccsal felnyitották és 1000 koronát érő ezüst evőkészletet elloptak. Az ezüstnéműkben H. M. monogram van. — Valencsik József postatakarékpénztári szolga Óvoda-utca 3. számú lakásából tolvajkulcsosok 5 drb ezüstnyelű kését loptak el, amelyekben A. P. monogram van. A betörők egy kanárt is elloptak. — Halálosan elgázolás. Ma reggel a rákosi rendezőpályaudvaron egy eszméletlen embert találtak a vágányok között. A vasuti alkalmazottak fel akarták élesíteni, de a szerencsétlen a kezük között meghalt. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy valamely vonat ütött el a szerencsétlent és belső sérülések következtében meghalt. Megállapították, hogy Kesztyűs István a neve, sarkadi születésű, 43 éves kocsikenő.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát-Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az „Adria” szállóval szemben létező nődivat-áruházára. x Régi képek javítását, nemesei címerek, dekorációk, arcképek és mindennemű festményeket készít Linhart Vilmos Budapest, Hunyady-utca 27. Telefon 58—83.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Csiky Gergely születésnapja. A Nemzeti Színházban ma este Csiky Gergely születésnapja alkalmából a „Jóslat”-ot adják. Ez a dráma a Nemzeti Színház repertoírjában azok közé a magyar darabok közé tartozik, melyet a közönség mindig szívesen nézett végig. Dallamos zenéje Allaga Géza zeneszerző egyik legjobb alkotása.

* Goldmark Károly Budapest. A Berlichingeni Götz szerzője, Goldmark Károly vasárnap délután Budapestre érkezett s tegnap megjelent az Operaházban és résztvett a próbán. Udvarias magyarázatokkal kísérte legújabb nagy művének, a Berlichingeni Götz-nek a próbáját. A mester itt marad a hónap 16-áig, művének bemutatásáig. Az ötfelvonásos dalmi szövegét Goethe után szabadon Willner A. M. írta. A végleges szereposztás a következő: Berlichingeni Götz — Takáts, Elisabeth, felesége — Valent V. Mária, huga — Ambrusné, György, szolgálója — Szoyer I., a bambergi püspök — Mihályi, Weizlingen Adalbert — Beck, Ferencz, szolgálója — Bohnicsek, Walldorf Adelheid — W. Krammer Teréz, Girmgard, szobaleánya — Berts M. Szelbitz lovag — Hegedűs, Lehrse, Götz harcosza — Gábor, Metzler, Sievers parasztszerepek — Váradi és Juhász, tanácsosok — Ney B. és Dalnoki, rémbírák — Kornai, Kiss, Kárpáth és Pichler, apródok — Payer M., Palóczyné és Váradi M., vén cigányasszony — Flatné.

* Színházak műsora. Kezden, december 9-én: Nemzeti Színház: A jóslat. Operaház: Bajazók; Parasztszerepek; Rococo. Vígsház: Loute. Népszínház: Egy görbe nap. Magyar Színház: Nőemancipáció. Uránia: Keleti Svájcz.

Szerdén, december 10-én: Nemzeti Színház: Király idillek. Operaház nincs előadás. Vígsház: A doktor ur. Népszínház: Casanova. Magyar Színház: Nőemancipáció. Uránia: Keleti Svájcz.

TŰRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Gyilkosság a gyepmester-telepen.

Eszküdtseki tárgyalás.

A budai gyepmester-telepen ez év július 9-én megölték a gyepmester egyik volt legényét, Lechmeyer Imrét, kit Ostyáni János gyepmester összerághatásos módjára miatt elküldött szolgálatából s helyébe egy új legényt, Góna Antalt alkalmazották.

Az elcsapott legény, Lechmeyer Imre bosszút forralt Ostyáni és Góna ellen, megízente nekik, hogy vigyázzanak, mert agyonüti őket. Július 9-én Lechmeyer megjelent a bécsi-ut 64. számú gyepmester-telepen s nekirontott az udvaron álldogáló Ostyáinak, ki megijedt, beszaladt a lakásba és magára zárta az ajtót. Lechmeyer elkezdte az ajtót döngetni s folyton azt kiabálta, hogy kiáltja ma az egész családot. A lármára oda szaladt Góna József, kire a dühös Lechmeyer rárohant. Harcz keletkezett köztük, melyben Góna József maradt a győztes, ki egy kezében levő doronggal halálos csapást mért Lechmeyer fejére, ki negyedóra múlva meghalt.

Góna József ma szándékos emberöléssel vádolva állott a budapesti törvényszék esküdt bírósága előtt, melyen Zsitvay Leó elnökölt, a vádat Daróczy ügyész, a védelmet Visontai Soma dr. képviselte.

A vádlott elmondja, hogy ő a nagy lármát megnezni ment ki az udvarra, s amint őt Lechmeyer meglátta, neki rohant s a szavakat kiabálta „Előbb te halsz meg kutya”. Elkezdtek verekedni, hogy aztán mi történt arra, nem emlékszik, mert nagyon izgatott volt. A tárgyalásra 12 tanu van beidévezve, kik mind kedvezően vallanak a vádlottra. (Tárgyalás folyik.)

§ Bünyügyi tárgyalások a budapesti kir. büntetőtörvényszéknél 1902 december 9—13-ig.

December 9-én. Werber János lop., Varga Vilmos lop., Cundrosits Mari lop., Adler Bernát s. t. s., Pankusch István h. e. er. Hlabát József lop., Makuvák Jánosné lop., Szanyó István rág., Funkenstein Jakabné uzs. Góna Antal sz. emb. 8. (esk.)

December 10-én. Zánkó Kata org., Schaitl Károlyné csal., Wolf Vilmos sikk., Jeszenszky József s. t. a., Kohn Miksa sikk., Varga Antal sikk., Biczó Jenő bam. tan. Krassovits János zsar., Strasser Bertalan sikk., Czétényi István zsar., Hoffmann József csal., Czveck Jenőné hiv. sikk.

December 11-én. Illés Etel lop., Menhard Józsefné lop., Ottmann János lop., Krausz Gyula sikk., Dr. Grün Ede sikk., Brasch Péter sz. emb. 8. (esk.)

December 12-én. Weil Jakab sikk., Weseleányi János csal., Singer Imre uzs., Schvarcz Péter h. el. er., Kerekes József emb. 8. kis., Szabó András lsp., Simon Eliz csal., Hermann Lipót g. o. s. t. s., Csuhás Gyula lop., Duchango Ede er. n. köz., Schvartz

József csal. Kubinyi Géza párv., Mederlaender Berta lop.

December 13-án: Müller János sikk., Nyevola Szaniszló s. t. s., Volánd Pál lop., Schlossler János lop., Novák Béla csal., Salánki Anna lopi, Schlesinger Mór csal. buk. Endrődi János gyilk. kis. (esk.)

§ A szombathelyi halálos párbaj. Prugberger Vincze szombathelyi vizsgálóbíró vasárnap délután kihallgatta Stiedert s az előzetes letartóztatást megszüntetve, szabadlábra helyezését rendelte el, de ennek foganatosítását addig felfüggesztette, míg a vádtanács e kérdésben határoz. A vádtanács tegnap déli 12 órakor kimondta határozatát, mely a vizsgálóbíró végzésnek megváltoztatásával, Stieder György jogvartását rendelte el. Kisfaludy József rendőrkapitány ma újból kihallgatta a segédeket, mert a párbajnál használt és lefoglalt pisztolyokról kiderült, hogy azok felemás pisztolyok, melyek különböző hosszúsággal és kaliberrel bírnak. A segédek e körülményről nem tudtak semmit.

§ Bünper a frank és koronaérték különbözete miatt. Ismeretes az az elkeseredett harcz, amelyet Gály Lajos fővárosi magánzó folytatott ügyvédje, Perlaky Kálmán ellen. Perlaky ugyanis hosszú időn keresztül ügyvédje és benső barátja volt Gálynak. Gály, mintán külföldi utait megelégetve, a fővárosban telepedett meg, felhívta ügyvédjét, Perlaky Kálmánt elszámolásra. Perlaky azonban nem tett eleget a felhívásnak, mire Gály feljelentette őt sikkasztás és hűtlen kezelés miatt. A feljelentés folytán megindult bünyvizsgálat csakhamar véget ért azzal, hogy a kir. ítélőbírába kimondotta, hogy mindaddig, amíg a polgári törvényszék nem ítélkezik a bünyügyi feljelentéssel egyidejűleg Perlaky ellen folyamatba tett polgári perben, — hogy t. i. jár-e valami Gálynak, vagy sem, — a büntető bíróság a sikkasztás és hűtlen kezelés miatt el nem járhat Perlaky ügyvéd ellen. Ezen táblai határozat kézhez vétele után Perlaky lépett fel volt kliense ellen s hatóság előtti rágalmazás miatt porbo fogta a büntető járásbíró előtt: Perlaky eközben meghalt, de örökösai elválták a vád képviselőjét s tovább folytatták a bünyvádi eljárást a rágalmazási vétség megtorlása céljából Gály ellen. Ma volt ezen ügyben a folytatólagos tárgyalás Wiener járásbíró előtt.

A tárgyalás egyetlen tanuja dr. Lederer Márton fővárosi ügyvéd volt, aki arra nézve tesz vallomást, hogy Perlaky a Gály részére báró Poppertől 138.000 frank kölcsönt vett fel követelés fejében. A frankokat Perlaky az átvételnél rendes napi kurzus szerint, frankját 48, 48.50, 49.30, sőt 49.80 kr.-ral számította, mindaddig Perlakynak 47 kr.-ral számította, egy-egy frankot s így ezt több ezer firt erejéig megkárosította. Ezzel a hűtlen kezelés vádját is valószínűsítette Gály. — Kisbácsi Kiss Ferenc, a panaszosok ügyvédje 14 napi haladékot kért arra nézve, hogy dr. Lederer vallomását a Perlaky irodájában felkeresendő esetleges írásbeli feljegyzések által megvizsgálhassa. A bíró azonban dr. Steiner Béla védő ellenzése után nem adta meg a kért halasztást, mert 2 év óta elég ideje volt ugy Perlakynak, mint örökösöknek esetleg birtokukban lévő bizonyítékokat felmutatni a bíróság előtt.

Dr. Steiner Béla védőbeszede után a tárgyaló bíró Gály Lajost felmentette a vád alól. A panaszosok képviselője felebbezett az ítélet ellen.

§ Egy alispán és egy fősolgabíró megrágalmazása. Komárommegye Szőlős községben még 1897-ben leégett a katonai lövőde. Az akkor megégett vizsgálat kiderítette, hogy a tüzvész kéménytűz okozta, melyért Herbina István tatai kéményseprőmestert illette volna a felelősség, ki ellen a tatai járásbíró a múlt évben tárgyalást is rendelé el, hol azonban őt a tüzvész okozás vádjá alól felmentették. Herbina István vetélytársa Jeney József szőlősi kéményseprő tüzeltvezetőjét Szanyó Istvánt eközben holmi szabálytalanságok miatt, tüzeltvezetői állásától Főcze János tatai fősolgabíró megfosztotta. Szanyó István előlött nagyon elkeseredett s 1901 november 6-án Szell Kálmán belügyminiszterhez egy beadványt intézett, melyben Ghyeczy Dénes, Komárom vármegye alispánját és Főcze János tatai fősolgabírót azzal vádolta, hogy ők működtek közre abban, hogy a járásbíró Herbina felmentése ezen közreműködésük oly bűnpalástolás, mely a kincstárt 30.000 koronáig megkárosítja. Szell Kálmán belügyminiszter e beadványt áttette a budapesti büntető törvényszékhez, mely ma tartotta meg ez ügyben Aggorasztó bíró elnöklése alatt a vég-tárgyalást. Szanyó itt avval védekezett, hogy az alispán és a fősolgabíró üldözték őt, sőt megfosztották jogtalanul állásától is. Miután azonban állításait és védekezését babonayítani nem tudta, a törvényszék 2 rendbeli rágalmazás vétsége miatt három heti fogházra ítélte.

— Királysértő író. Annak idején számot adtunk róla, hogy dr. Kalmár Antal tollából nagyobb közjogi mű jelent meg, melyet az ügyészség elkoboztatott s a könyv szerzőjét királysértés miatt perbe fogta. Dr. Kalmár Antal Újvidéken ki is hallgatták s a vádlott vallomásában előadta, hogy a mi kifogásolni valót 3 könyvében mondott, az egyedül

az osztrák császárra s a még meg nem koronázott királyra vonatkozott. Ellenben az 1867-ben már megkoronázott és azóta alkotmányosan uralkodó király iránt hódolattal viseltetik s így is nyilatkozik könyvében. Az ügyesség legközelebb tesz indítványt a vádemelés esetleg a vád elejtése tekintetében s annak megfelelően fog a sajtóbíró határozni.

NYILT-TÉR

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívül sikerrel kezelt sokféle vérszegénységet, anémia, szívműködés, vesék, gyomor, bél- és hólyagbetegségeket, valamint súlyos ideg-, vér- és hólyagbetegségeket. Biztos védelem szelvények és emezavar: élen 12 év óta ki lett próbálva és most évente más meg száz teljes gyógyulással számol be.

Dr. Kovács J. egyetemi orvostudomány (Homöopatia) rendeltetésű orvos. Budapest V., Váci körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9-12-ig és 8-6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegket, ingyen kivül is kezel. Nővér betegségeket legbiztosabb gyógymóddal.

Beifeld Bankház Budapest

Károly-körút 1. szám.

Vesz és elad sorsjegyeket, értékpapírokat és állampapírokat a napi áron, részletfizetésre; beváltja a kisorsolt sorsjegyeket. — Pénzkölcsönt nyújt mindennemű sorsjegyekre.

KÖZGAZDASÁG.

Az Országos Iparegyesület gyűlése. Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai csütörtökön, december 11-én délután hat órakor ülést tartanak. Tárgy: dr. Bach Frigyes előadása. Az ipari balesetek és a polgári törvénykönyv tervezete.

Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület a hó 18-án délelőtt 9 órakor a varmegyeház kistermében közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Számvizsgáló bizottság választása. 3. Az 1903-ik évi munkaterv megállapítása. 4. Br. Kemény Béla helyére egy választmányi tag választása. 5. A közgyűlést megelőzőleg négy nappal beadott indítványok tárgyalása. A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülés lesz.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatőzsde.

Keszárúüzlet.

A szilárd alapirányzata a tőzsdének a mai üzletben is nyilvánult. A malmok jól vásároltak és az elkelt 30,000 mm. búzáért 5 fillérral fizettek magasabb árakat.

Folyó hó 7 este 6 órától	8	6 óráig.
érkezett	elment	
buza 52619 q.	—	q.
rozs 3710	101	
árpa 12456	200	
zab 10457	—	
tengeri 1465	750	
repce 60	873	
liszt 627	30080	
korpa —	1456	

Határidőüzlet.

Korlátolt forgalom mellett szilárdabb hangulatban néhány fillérral emelkedtek az árfolyamok.

Délben jegyez:

Áprilisi buza	7.72—7.72
Áprilisi rozs	6.71—6.72
Áprilisi zab	6.31—6.32
májusi tengeri	5.80—5.81

Értéktőzsde.

Előtőzsde. Osztr. hitel 667.—, magyar hitel —, aranyj. —, korona —, leszámítoló —, jelzálog —, rimamurányi —, államvasut 678.25, déli vasut —, alpesi —, márka —, városi villamos 326.—, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —.
Zárlat. Osztrák hitel 667.25, magyar hitel 771.—, 4 százalékos arany —, korona —, leszámítoló —, jelzálog —, rimamurányi 464.—, államvasut 678.75, déli vasut —, Alpesek 359.—, márka —, városi villamos 326.—, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —, korona.

REGÉNY-CSARNOK.

Bűnösök a hálóban.

— Angol bűnügyi regény. — (8)

Írta: Lynch Lawrence.

HATODIK FEJEZET.

Meleg rokonszenvvel megáldva a szenvedő, küzdő emberiség iránt, a gyengék istápolója, az erők tüzelője a merész küzdelemre. Gyűlöli a gonoszt, szereti a jót és bizik istenben. A saját szenvedélyes természetével megküzdött harc után bizonyossággá érlelődött benne, hogy mindez csak javára vált és munkája önmagának és embertársainak áldása lesz.

— Te is jól érzed magad? — kérdezte az öreg asszonyhoz fordulva s azt szorosabban beburkolta a meleg kendőbe.

— Légy nyugodt, gyermekem, oly jól érzem magam, mint már régen nem, a levegő kitűnő itt. Csak jobban elviselhetném a tengeri utazást. Még egészen idegen vagyok itt a hajón, de te bizonyára már kötöttél e héten ismeretséget. Jöjj, ülj le mellém s mesélj nekem valamit utitársainkról.

— Ezekhez tartozik mindenekelőtt egy öreg asszony — mondta Madeline pajzán mosolylyal, barátnője mellett letelepedve, — aki sokkal jobban érdekel, mint az a barna szemű kis leány.

Magas, nyulánk asszony az, gyöngye szerzetessel, de sohasem beteges, csak épen el van. Ugylátszik kényeztetve, uralomvágyó, fiatal utitársnőjétől, ki szigorú felügyeletet gyakorol reá s kiről nem igen kiváló a véleményem. A barátságos szeretetreméltó nő, elutazásunk napjától kezdve nem jött ki kajütjéből és ms van először a fedélzeten. Lágyszövegetű, fekete ruhát visel, mely láthatólag jól illik dus, göndör, ezüstszínű hajához. Most beszél épen neki a vereshaju szeszélyes fiatal lány az utitársakról s mindjárt bemutatja neki a hajóskapitányt, ki épen arra tart.

Ralston asszony vigan nevetett s udvariasan köszöntötte Hardin kapitányt, ki éppen most érkezett hozzájuk. Elnök társalgás fejlődött ki köztük, melyben Madeline is részt vett.

— Ön bizonyára közelebbi részleteket is tud egyik utitársunkról, — ki engem különösen érdekel? — mondta — azt a fiatal szép lányt értem, ki mindig egy öreg ur társaságában van, kit atyjának tartott.

— Eltalálta asszonyom — felelte Hardin. — A fiatal leány La Croix kisasszony és épen úgy mint ön Londonból Liverpoolon át Newyorkba utazik. Atya és lánya nagyon tartózkodók, kevésbé közlékenyek, mindamellett észrevettem, hogy szemek előtt egy egész kis regény játszódott le.

— Valóban! — Közölje hát velünk felfedezését, kapitány ur?

— Szívesen felelt ez és leült Ralston asszony mellett. Ön bizonyára látta már azt a csinos fiatal embert, ki csaknem mindig a fedélzeten van s aki ugylátszik, senkit sem ismer utitársai közül, de aki mindenkivel szemben maga az udvariasság.

— Azt a fiatal külföldit gondolja, — az sem amerikai, sem angol, — de aki úgy néz ki mint költő, vagy zenész.

— Ez az. Láttam, hogy mily ábrándos pillantásokat vet La Croix kisasszony felé s ennek szemei is követték a férfit, mikor ez a fedélzeten sétálgatott. Az atyja ugylátszik észrevett valamit, mert az ma reggel megfigyelte a fiatal embert s aztán feltűnt nekem, mintha szemrehányó vagy intő pillantást vetett volna lányára.

— S ön azt hiszi, hogy a fiatalok csodálják egymást?

— Egészen úgy látszik.
— Az érdekes arczjáték elkerülte figyelmemet, de ahelyett más dolog tűnt fel nekem. Ön a multkor bemutatatta nekem Crashaw urat, egyetlen ismeretséget az egész idő alatt, míg Ralston asszony kajütjébe volt számúzva s én magam voltam a fedélzeten.

— Nos s hogy tetszik önnek Crashaw, Payne kisasszony? O már többször átutazott velem, Newyork és Londonban többször találkoztam is vele, de mindamellett csak felületesen ismerem őt. Derék üzletember és gyakorlati

ember tetőtől-talpig, csodálkozni, hogy gépgyártat beszüntette, amint nekem mondotta. Hogy meg tudja-e magát szeretetni a nőekkel, azt persze nem tudom, de férfitársaságban nem fog ki a társalgásból. De hát nem mondta-e, hogy valami feltűnt önnek?

Madeline habozott.

— Némelyek nem hisznek az ellenszenvben, mondta mosolyogva, — de hát példáját láttam ennek La Croix kisasszonynál. Ha Crashaw véletlenül elmegett mellette, valóságos szeszorvad és attól a pillantástól, amelyet a multkor utána vetett, oly utálat és ellenszenv volt kiolvasható, melyet nem is lehet megérteni egy ismeretlen emberrel szemben.

— Kérlek Madeline — kiáltott Ralston asszony csodálkozva, hát te egyedülétedet ilyen megfigyelésekre fordítottad?

Egyebet nem lehet tenni, felelte nevetve; Hardin kapitány bizonynyal nem fog elárulni.

A következő héten Madeline Payne ismeretsége alaposan megnagyobbodott a „Mantattan” fedélzeten. Elsősorban a kapitány bemutatatta neki és Ralston asszonynak a két La Croix-t és Crashaw elég ügyesen úgy intézte a dolgot, hogy Payne kisasszony atyját is őt is megismerte, azonkívül ő maga mutatta be az érdekes ifju idegent. A társaság tehát nagyon különböző elemekből állott.

Miles és La Croix Moina, Crashaw Rufus, aki bizonyára kölcsönösen megállapított okokból nem akarta a társaság többi tagjait ismerni, Savorin René, Hardin kapitány és néhány angol kényutató összegyülekeztek Ralston asszony széke körül a fedélzeten s sok kellemes óráot töltöttek együtt.

Még mielőtt a hajó Newyork kikötőjében horgonyt vetett volna, a társaság egyes tagjainak életviszonyai felől különböző kis hírek kerültek forgalomba.

Ralston asszony — mint tudjuk — jó módú gyermektelen özvegy volt, benső barátságban állott Payne kisasszonnyal, akit már három év óta kísér utazásaiban, most Newyorkba tért vissza s Madeline az otthonában akart megtelepedni.

Payne Madeline, az árva s gazdag örökös La Croix asszony oltalma alatt a nagyváros örömeit akarta élvezni s általa akarta magát a társaságba bevezettetni, melyben annak előkelő baráti összeköttetéseivel fogva remélhette, hogy kiváló szerepet fog játszani, de nemcsak azért, hanem szelleme és szépsége révén is.

La Croix Miles Hardin kapitány állítása szerint, művész és nemes ember volt, Newyorkban műtermet szándékozott nyitni, s idejének egy részét a művészetnek akarja szentelni.

Crashaw Rufusnak, mint üzletembernek igen különféle érdekei voltak, most épen vasutakkal, nyugoti birtokvásárlásokkal és amerikai politikával foglalkozott.

René Savorin is híve volt a művészeknek, a fiatal ember meg akart a newyorki élettel ismerkedni, néhány képet is szándékozott festeni, de tanulmányait még nem tekintette befejezeteknek és még szükségét érezte utmutatásoknak. Azt remélte, hogy La Croix műtermében további kiképzést fog nyerhetni.

A két fiatal lány nagyon vonzódott egymáshoz; La Croix Moina sohasem volt szerezetreméltóbb, mint Madeline társaságában. Ez volt első tengeri útja, de a tengeri betegség megkímélte s így kedvező időjárásnál együtt-létük minden pillanatát Madelineval együtt élvezhette.

Ez utóbbi észrevette, hogy mindaddig, míg a társalgás csak általános érdekű tárgyak körül forgott, Moina egész vidáman és feszületlenül csevegett; de ha véletlenül Crashaw vagy Savorin nevét említették, úgy azonnal előbbi zárkózottságába merült vissza, s alig palástolhatta zavarát, akárhogy is igyekezett közömbösnek feltűnni. Madeline eleinte ugyan különösnek találta ezt a magatartást, de később nem helyezte arra súlyt.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos:

A „MAGYARSÁG” lapkiadó-vállalat,

Telefon-szám: 154.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOKRA

már most rakta-
ron vannak az **ALKALMI ÁRUK.**

Óriási nagy áruházunk kivonata:

1 vég 30 rófia Duna vászon	8.50 fr	1 vég Menyasszony vászon	7.75 fr	3 drb agy és asztalterítő (1 készlet)	5.50 fr	1 gyönyörű selyemruha	25 frt
1 5/6 Herceg vászon	8.50	1 1/2 Liliom vászon	6.90	1 finom selyemnyu Clott v. Cashmir paplan	1 remek angol ruha	16	
1 5/6 Székely vászon	6.25	1 tollhuzat fehér 30 rőf	6.50	4 frt, minden szaliban kapható.	1 legújabb Costum kabát és aj 15 frt és feljebb	7 frt	
1 5/6 Lepedő vászon	9.10	1 sarga, kék, rózsaszínben	6.50	1 finom zúzás paplan	1 kockás hatu doubigallér	14	
1 Bor vászon	8.-	1 rozsa tisztavászon poharirőf	1.75	1 legfinomabb	1 vattas finom posztó gallér	14	
1 KKK Chiffon	7.90	1 szaral kőzet, jó minőségű fehér és színes	1.75-3.00 frt	1 legfinomabb	1 női tavaszi kabát	5	
1 KKK Chiffon	6.60	1 kőzet ajour szálal	valódi damaszt	1 legfinomabb	1 legi anyagból készült Falotó	13	
1 30 rőf ozeras kanavás	2.95	1 ablakra való csipke függöny	2.50-12 frt	1 legfinomabb	1 leányka felsőkatát	5	
1 30 rőf nagyon finom	3.75	1 ablakra való szövet függöny	1.75 frt	1 elegáns utcai-ruha	1 selyem Pluch kabát	20	
1 30 rőf legfinomabb	3.75						
1 aghuzatra való csilvat	7.50						

Minden darab saját műhelyünkben készül. Mériék utáni rendelés a legpontosabban készül. Elkészítés mintaderek után is. Az itt megemlített cikkek közül és mintagyűjteményt külsőnk. Még nem teledt arut átcserelelünk.

* Figyelem! * Araink 25%-al olcsóbbak mint bárkie az országban. *** Figyelem! *** 10.000 méter mosóbáronson minden szinben 65, 83 és 90 krajczár. *** Figyelem! *** Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek. Gyászkalapok dupla fátyolla! 6 frt. T. rendelésnek minden szinességel rendelkezesere állunk, csak tessék hozzánk fordulni.

HERCZEG és HORVÁT BUDAPEST, VII. ker., Kerepesi-ut 52. sz. a. Adria-szállóval szemben

SZINHÁZAK.

Szerdán, 1902. december 10-én

M. kir. Operaház. Zárva Kezdete órákor.	Vigszínház. A doktor ur Kezdete dél 8 órákor.
Nemzeti színház. Király-idyilek Kezdete 7 órákor.	Magyar színház. Nőemánczipáció Kezdete 1/28 órákor.
Népszínház. Casanova Kezdete 7 órákor.	URÁNIA Keleti Svájecz Kezdete 7 órákor.

!Saroküzlet!

KARÁCSONYIVÁSÁR!

Kiselejtezőnk teljes jó karban, kis égetési hibák miatt remek szép készleteket **vezetés olcsó áron november 30-ig**

**Komplet 6 személy és dicső aranyozott, díszes kislé-
telű és háromszor égetett**

Ékecs, elegáns frt 5.50 Rocco teakészlet frt 3.50
Ékecs, modern frt 6.50 Rocco, kőcs frt 3.50
Rocco díszes, csak frt 8.50 Rocco, moeca frt 3.50
Mosdó komplet frt 5, 8, 10 Úveg-szervis frt 2.50

Díszes rocco, 12 személyes ékecs 20, 25 és 35 forint.

Függőlámpák minden áron, miután raktárunkat teljesen felosztjuk.

Ortner Rezső és Társa
Teréz-kört 32., saroküzlet.
Videki rendelésnél kérjük a vasutállomást.

* FOLIES CAPRICE *

VII., Révai-utca 18.
Igazgatóság: LEITNER és KELETI.

Naponta 3 bohózat.

0 órákor! 0 órákor!

Egy ártatlan lélek.
Bohózat. Irta: Caprice.

10 órákor! 10 órákor!

Éjjeli szolgálat.
Bohózat. Irta: Forgalmista.

1/2 12 órákor! 1/2 12 órákor!

Egy óra az anyakönyvi hivatalban
Bohózat. Irta: Caprice.

A remek télikertben reggeli 5 óráig Munczy Lejos hírneves zenekara játszik.

00000 VILLAMOS LÁMPA 00000
Zsebben is hordható

kényelmes, czélszerű, tartós.

Mindenkinek szükséges szobák, lépcsők, folyosók, melléképületek megvilágítására. Tiszteletnek, gyakorlatnak rendkívül alkalmas. Turistáknak nélkülözhetetlen, **orvosoknak és szülésznőknek** éjjeli látogatásuknál. Fontos **gyárakban, malmokban, pinczékben, raktárakban** robbandanyagoknál. Az **utazó kőszék** segnek megbízhatatlan, ha éjjel megérkezik. **Háziaszonyok öröme.** Nincs többé gyertya-összp dadón és szony. **Gazdákat és bir-
tokosokat** megv. lámpáz és támasz ellen; a szénpadlóra éjjel is fel lehet menni. Teljesen **tű-
biztos.** Több szerszer használható és ha **idevél kieg-
e telep, újat 75 kr.-ért adunk. Ara 6 korona.** Utánvét vagy barmenve az ország olcsóság bekü-
dése mellett küldi az

Általános Villamosági Vállalat
AUFFENBERG J., Klauzál-utca 29.

Villamvilágítás és erőátviteli berendezések. Csengő, telefon és villámhárító felszerelések, lámpa és felszerelési anyagok raktáron van-
nak jutányos áron.

SZÓLÓÖLTVÁNYOK

szokvány minőségben és
európai munka gyökere és sima vesszők melyek
lecsillapított áron. Öltványok csak 90-100 frt.
Mindenik a legkisebb ter- és csomagtömbök, kényelmes, teljes
jólállással. Ha a szőlőművelés megrendeléshez meg nem felelt
egy sz. ed- és visszaváltási költseget, valamint a megrendel-
ésnél külföldi országok honyi névelő áronál visszafizetem. Így
mindenki ebből szükségletét az en költségemre hasznos szállítva
tekintheti meg.

NŐLŐMÉRÍTÉS.

Előzetes mérés és magvak.
Oride törvén, igen gyorsan leendő csomagolmány. Ha az egyedül,
melyből egy öltözék készíthető pár év alatt, rendkívül **csu-
koly kiadásal,** melyen nem hogy ember, de semmielőt állat. **meg-
e apró nyulat sem szalhatnak át,** úgy hely a bekerített réteket
teljesen kilevelelhetők. Minden rendeléshez rajzokhoz
állított **álmérés és kezelési utasítás** mellékelve.
Ebből tájékozva vártl szines lényegesen **díszes árnyékos**
ingyen is barmenve küldetnek, rengeteg költsegetől mentes. Az
álmérésen kívül egy oly **kütyvet** kap ezzel, ki emótt egy leve-
lezőlapra **indítja,** mely minden sz. a ház vagy család, a hol an-
nak tartalmát hasznára ne for. **lancok, varozók, talon, puzsán-**
szagig vagy szonyon **csakidnál egyaránt.** Így meg **aroknak is**
ez **aként** áll, kik rendelni szeretné nem akarnak, mert benne
grámos oly **köztönyök** foglaltak, melyek mindenkinek nagy
szolgáltatást tesznek.
Kétörös, **öröme** jövedelmét **biztosít** vol-
tánál fogva, ennek **tenyészése** majd mi-
eden **szinben** az **utolsó** időben ren-
kívül **diered.**

Üm: **Ermetek: Kise Szőlőültvény-Társaság** Nagy-
Károly u. 11. Székelyhid.

KLEIN MÁRTON

szobafestő.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
a legmodernebb kivitelben készítek díszlet, szoba-
festő és mázoló munkákat pontosan a legjutányo-
sabb áron mellett.

Tisztelettel
KLEIN MÁRTON
Budapest, Csengery-utca 71.

RUJDER-kávéház

Podmaniczky-utca 37. Csengery-utca sark.

Ma és minden este,
valamint vasár- és ünnepnap délután a közkedvelő

Balázs Pista hangversenyez.

Férfiak ingyen kapnak.

olyan új tálmányu orvosságot, mely az elveszített
erőt újra meghozza. Próbacsomag s egy szá-
oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, in-
gyen kapnak mindazok, akik érte irnak. Ez a
legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely meg-
mentett ezeket, akik fiatalkori kihágások foly-
tan némi bajokban, szifilisben, valamint elveszített
férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az inté-
zet, hogy egy ingyen csomag orvosságot, magyarazó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a
házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mind-
szok, akik fiatalkori kihágásokból származó némi
bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikás baj-
okban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat.
Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat,
ahol a megerősödés astkséges, csodás eredménynyel,
gyógyítja az évek óta tartó betegségeket.

Óreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical in-
stitutnak az alatt jelzett címre, ahonnan a csoma-
got rögtön elküldik.

As intézet leginkább azokat akarja meg-
menteni, akik kezelés czéljából az otthonukat
nem hagyhatják el. A próbacsomag megmu-
tatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivé-
ltelt nem tess. Mindenki irhat érte bárholon ma-
gyarul, mire titoktartás mellett postafordultával
egy ingyen csomag orvosságot kap, magyarazó
könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szé-
pen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni:

A levelet így kell czimezni:
State Medical Institute, 75 Elektron Building, Fort
Wayne Ind. Amerika,
A levelek mindig barmentesítendőek.

FRANK SÁNDOR

szőcs-mester

A „PERZSA SAHHOZ”
VII. ker., Vörösmarty-utca 57. szám.

Elvállal mindennemű szőcsmunkát bármilyenféle
kivitelben javításokat olcsón és pontosan eszközöl.
Téli ruhák megóvására elfogadtnak. Molykár el-
leni jótállás. Téli ruhák megóvásánál javítva lesznek.

Pártoljuk a hazai kis iparost!

**Első budapesti kávémagazin szétküldési
osztálya.**

K Á V É

tartós vászonzacskóban.

4 1/2 kl. Cuba kávé	forint 7.50
4 1/2 kl. Mocca „	forint 7.50
4 1/2 kl. Jáva „	forint 7.50
4 1/2 kl. Gyöngy kávé	forint 7.50
1/4 kl. Császár ke- verék tea	forint 1.50

Belák István Budapest,
VII. kerület, Rottenbiller-utca 4. szám.

1 frt 20 kr. egy öltöny ruha

vegyi uton való tisztítása, vasalása és javítása.

Csakis a budapesti elismert legjobb
hírű javító és tisztító intézetben

SPITZ és DEUTSCH

73. Vörösmarty-utca 73.

Mérték szerinti megrendelések a legolcsóbb és leg-
finomabb angol szövetből 24 óra alatt készülnek.

Fogak

3 frttól, valódi amerikai módszer, 10 évi jótállással
A gyökér eltávolítása főlőleges. Szájpadlás nél-
kül is. Videkiek 24 óra alatt kielégíttetnek

Részletfizetésre is.

KOVÁCS J. fogműterme

Budapest, Károly-kört 9., II. em. S. szam.
(Gró: Hadik-palota.)
Tárlható naponta reggel 9-től délután 5-ig

